

KOCĒNU NOVADA DOME
KOCĒNU NOVADA BĀRIŅTIESA

Iestādes adrese: Alejas iela 8, Kocēni, Kocēnu pagasts, Kocēnu novads, LV-4220,
Tālrunis: 27891660, e-pasts: barintiesa@kocenunovads.lv

Kocēnu novada Kocēnu pagastā

Pārskata ziņojums par Kocēnu novada bāriņtiesas darbību 2017.gadā.

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturto daļu bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskatu par savu darbību. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājaslapā.

Bāriņtiesu likums nosaka, ka tā savā darbībā pamatojas uz normatīviem aktiem, un, risinot jautājumus savas kompetences ietvaros, vadās no bērna vai aizgādībā esošas personas tiesību interešu prioritāra aizsardzības principa. Bāriņtiesa pieņem lēmumus bērna vai aizgādībā esošas personas interesēs, pieprasa vajadzīgo informāciju, veic pienākumus aizbildnības un aizgādības uzraudzībā, sniedz tiesā prasības pieteikumus bērna vai aizgādībā esošas personas interesēs, kā arī sadarbojas ar valsts un pašvaldību institūcijām, lai veiktu savus uzdevumus.

Kocēnu novada teritorijā nav notāra, tāpēc bāriņtiesa, atbilstoši Bāriņtiesu likuma 2.panta otrajā daļā noteiktajam un Civillikumā noteiktajos gadījumos sniedz iedzīvotājiem notariālos pakalpojumus, izdara apliecinājumus un pilda citus Bāriņtiesu likuma 61.pantā norādītos uzdevumus.

Bāriņtiesu likuma 61.panta otrajā daļā noteikts, ka bāriņtiesas apliecinājums juridiskā spēka ziņā pielīdzināms notariālajam apliecinājumam.

Par pieņemtajiem lēmumiem.

2017.gada laikā bāriņtiesa pieņēmusi 36 lēmumus.

Par aizgādības tiesību pārtraukšanu, atjaunošanu	9 (no tiem divi vienpersoniskie lēmumi)
Par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu	3
Par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu	-
Par aizbildņa atlaišanu no pienākumu pildīšanas	3
Par personas atbilstību aizbildņa pienākumu pildīšanai	1
Par bērnu ievietošanu audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē	1
Par audžuģimenes statusa izbeigšanu	-
Par bērna ievietošanu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, uzturēšanās izbeigšanu	1
Par personu atzīšanu par adoptētājiem	-
Par bērnu nodošanu adoptētāju aprūpē, par bērnu adopciju	-
Par piemērotību audžuģimenes pienākumu veikšanai	2
Par bērnu nodošanu aprūpē citai personai	-
Par mantas pārvaldību	3
Par aizgādņa iecelšanu personai	1

Par aizgādņa atbrīvošanu no pienākumu pildīšanas	-
Par mantojuma aizgādņa iecelšanu/atbrīvošanu	3
Par atzinumu sniegšanu tiesai lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām	2
Par sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensijas izmaksu pārtraukšanu/piešķiršanu.	1
Par atļauju bērnam šķērsot Latvijas Republikas robežu	2
Par atļauju ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ciemoties pie vecākiem vai radniekiem	2
Citi lēmumi	2

Par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 26.panta pirmajā daļā noteikts, ka ģimene ir dabiska bērna attīstības un augšanas vide, katram bērnam ir neatņemamas tiesības uzaugt ģimenē. Bērna šķiršana no ģimenes ir galējais līdzeklis, un tiek piemērots gadījumos, kad atbildīgie dienesti konstatē- vecāku rīcības rezultātā ir apdraudēta bērna veselība un dzīvība.

Jāuzsver, ka bāriņtiesas kompetencē ir pieņemt lēmumu par aizgādības tiesību PĀRTRAUKŠANU. Ja bāriņtiesa konstatē, ka situācija ģimenē neuzlabojas, tā vēršas ar prasības pieteikumu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai. Latvijas Republikas Civillikums paredz divus gadījumus, kad vecākam ar tiesas spriedumu var ATŅEMT aizgādības tiesības:

2) Viņa vainas dēļ (vecāka apzinātas rīcības vai nolaidības dēļ) ir apdraudēta bērna veselība vai dzīvība.

3) Vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību, un tas var apdraudēt bērna fizisko, garīgo vai tikumisko attīstību.

2017.gadā aizgādības tiesības ar tiesas spriedumu atņemtas sešām personām. Bāriņtiesa lēmusi par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu 6 personām.

Kā pozitīvs ieguldītā darba rezultāts jāmin gadījums, kad ģimenē pēc vairāku gadu atrašanās ārpusģimenes aprūpē atgriezās divi vienas ģimenes bērni- ar tiesas spriedumu mātei tika atjaunotas aizgādības tiesības. Šajā lietā, kā to paredz likums, bāriņtiesa sniedza atzinumu. Sociālais darbs ar ģimeni turpinās.

Veiksmīgas sadarbības un preventīvā darba rezultātā panākts, ka 2017.gadā bāriņtiesa pieņēmusi tikai vienu lēmumu par bērnu šķiršanu no ģimenes. Šajā gadījumā ģimene ilgstoši, jau desmit gadus, atradās Sociālā dienesta redzeslokā. Lai arī ģimenei tika sniegts regulārs atbalsts un tā saņēma plašu sociālo pakalpojumu klāstu, situācija ģimenē radīja draudus bērnu veselībai un drošībai. Šajā gadījumā pēc aizgādības tiesību pārtraukšanas bāriņtiesa nekavējoties lēma arī par prasības sniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.

Par bērnu ārpusģimenes aprūpi.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 32.pantā noteikts, ka ārpusģimenes aprūpes mērķis ir radīt bērnam aizsargātības sajūtu, nodrošināt apstākļus viņa attīstībai un labklājībai.

Ja tiek pieņemts lēmums par bērna šķiršanu no ģimenes, bāriņtiesa primāri izskata iespējas bērnam nodibināt aizbildnību vai ievietot bērnu audžuģimenē. Tikai tajos gadījumos, kad nav iespējams nodrošināt ārpusģimenes aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē, bāriņtiesa lemj par bērna ievietošanu institūcijā.

2017.gada 31.decembrī ārpusģimenes aprūpē atradās divdesmit Kocēnu novada bērni.

10 - aizbildnībā

8 - audžuģimenē

2 - institūcijā.

Saskaņā ar Civillikuma 235. un 236.panta tiesisko regulējumu aizbildnība pār nepilngadīgajiem piekrīt vispirms viņa tuvākajiem radniekiem, bet tam nepieciešams bāriņtiesas apstiprinājums. Ja starp nepilngadīgo radniekiem neatrodas spējīgi vai arī, ja spējīgie nevar uzņemties aizbildnību, vai ja viņus atlaiž no aizbildņu amata likumisku iemeslu dēļ, kā arī, ja nepilngadīgajiem nemaz nav radnieku, aizbildņus ieceļ no citu personu vidus.

Kocēnu novada bāriņtiesas lietvedībā un pārraudzībā ir septiņpadsmit lietas par aizbildnības nodibināšanu. 2017.gada beigās kopējais aizbildņu skaits, ko iecēlusi Kocēnu novada bāriņtiesa, bija astoņas personas. Papildus bāriņtiesa vērtējusi vienas personas atbilstību aizbildņa pienākumu pildīšanai.

Audžuģimene ir ģimene vai persona, kas nodrošina aprūpi bērnam, kurš uz laiku vai pastāvīgi šķirts no ģimenes vai kura palikšana ģimenē nav bērna interesēs. Audžuģimenes pienākums ir nodrošināt bērnam viņa vecumam un veselības stāvoklim atbilstošus sadzīves apstākļus un aprūpi. Bērnu audžuģimenē ievieto uz laiku, kamēr viņš var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, līdz bērna adopcijai vai aizbildnības nodibināšanai. Bāriņtiesu likuma 25.pantā noteikts, ka bāriņtiesa lemj par:

- 1) Ģimenes vai personas piemērotību audžuģimenes pienākumu veikšanai;
- 2) Audžuģimenes statusa piešķiršanu;
- 3) Bērna ievietošanu audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu tajā.

Kocēnu novadā 2017.gada 31.decembrī audžuģimenes pienākumus pilda sešas audžuģimenes. Tajās nav ievietots neviens Kocēnu novada bērns. Astoņi Kocēnu novada bērni, vecumā no trīs līdz septiņpadsmit gadiem, ievietoti audžuģimenēs citu novadu teritorijās.

Viens bērns ievietots Kokneses novada domes Ģimenes atbalsta centrā "Dzeguzīte". Viens bērns, kam konstatētas būtiskas veselības problēmas, saņem pakalpojumu Valsts Sociālās aprūpes centrā. 2017.gada laikā institūcijā nav ievietots neviens Kocēnu novada bērns.

Par bērnu adopciju.

2017.gadā bāriņtiesa nav pieņēmusi nevienu lēmumu par bērnu adopciju un neviena persona nav atzīta par adoptētāju.

Par aizgādības lietām.

Aizgādību nodibina pilngadīgai personai, kurai ir ierobežota rīcībspēja. Civillikumā noteikts, ka personas, kurai ir garīga rakstura vai citi veselības traucējumi, rīcībspēju var ierobežot, ja tas nepieciešams šīs personas interesēs un ir vienīgais veids, kā tās aizsargāt. Civillikuma 355. pantā noteikts, ka aizgādņus pār pilngadīgajiem pēc tiesas sprieduma ieceļ attiecīgā bāriņtiesa. Bāriņtiesu likuma 40.panta pirmajā daļā noteikts, ka bāriņtiesa saskaņā ar tiesas nolēmumu par aizgādības nodibināšanu ieceļ aizgādni:

2017.gada 31.decembrī Kocēnu novada bāriņtiesas lietvedībā bija 11 lietas par aizgādībā esošām personām. 2017.gada laikā vienai personai ar ierobežotu rīcībspēju iecelts aizgādnis.

Apliecinājuma izdarīšana un citu uzdevumu pildīšana

Atbilstoši bāriņtiesu likuma 2.panta otrajā daļā noteiktajam, bāriņtiesa Civillikumā noteiktajos gadījumos sniedz palīdzību mantojuma lietu kārtošānā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un pilda citus šā likuma 61.pantā norādītos uzdevumus, ja šajos novados nav notāra.

Bāriņtiesu likuma 61.panta otrajā daļā noteikts, ka Bāriņtiesas apliecinājums juridiskā spēka ziņā pielīdzināms notariālajam apliecinājumam.

Bāriņtiesa Kocēnu novada darbības teritorijā veic šādus uzdevumus:

- 1) apliecina darījumu, ja to slēdz attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā savu dzīvesvietu deklarējušie iedzīvotāji savstarpēji un ar citām personām un darījuma summa nepārsniedz 8537 euro;
- 2) apliecina līdzmantnieku un kopīpašnieku vienošanos par mantojuma vai kopīpašuma sadali (neatkarīgi no īpašuma vērtības), ja sadalāmā manta vai tās daļa atrodas attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā;
- 3) ieraksta testamentu grāmatā to iedzīvotāju testamentus, kuru deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā, pieņem glabāšanā šo iedzīvotāju privātos testamentus (neatkarīgi no novēlētās mantas vērtības), kā arī pieņem bāriņtiesai glabāšanā nodoto testamentu atsaukumus (neatkarīgi no testatora dzīvesvietas);
- 4) apliecina to iedzīvotāju pilnvaras (izņemot universālpilnvaras), kuru deklarētā dzīvesvieta ir

- attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā, un pieņem šo iedzīvotāju pilnvaru atsaukumus;
- 5) apliecina uz dokumentiem to iedzīvotāju paraksta īstumu, kuru deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā;
  - 6) apliecina tāda dokumenta noraksta, kopijas vai izraksta pareizību, kurš attiecas uz konkrēto personu;
  - 7) pēc līdžēju iesnieguma saņemšanas izsniedz paziņojumu par līguma grozīšanu vai uzteikšanu līdžēju pretējām pusēm, ja to deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā;
  - 8) apliecina parakstus uz nostiprinājuma lūguma zemesgrāmatai ([Zemesgrāmatu likuma 60.pants](#)), ja viens no lūdzējiem ir deklarējis savu dzīvesvietu attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā;
  - 9) sagatavo dokumentu projektus.

Valsts nodevas par bāriņtiesas pakalpojumiem ieskaita pašvaldības budžetā. Bāriņtiesa iekasē šādas valsts nodevas:

- 1) par darījuma akta projekta sagatavošanu — 11,38 *euro*;
- 2) par darījuma apliecināšanu — 7,11 *euro*;
- 3) par testamenta sastādīšanu vai atsaukšanu — 18,50 *euro*;
- 4) par testamenta pieņemšanu glabāšanā — 34,15 *euro*;
- 5) par pilnvaras sagatavošanu — 4,27 *euro*;
- 6) par pilnvaras apliecināšanu — 2,85 *euro*;
- 7) par paraksta apliecināšanu — 2,85 *euro*;
- 8) par apliecinājumu un citu darbību reģistra izraksta sastādīšanu un izsniegšanu — 1,42 *euro* (par katru lappusi);
- 9) par noraksta vai izraksta sastādīšanu — 1,42 *euro* (par katru lappusi);
- 10) par noraksta, izraksta vai kopijas apliecināšanu — 0,43 *euro* (par katru lappusi);
- 11) par paziņojuma izsniegšanu — 4,27 *euro*;
- 12) par apliecības izsniegšanu par izsniegto paziņojumu — 4,27 *euro*;
- 13) par nostiprinājuma lūguma sastādīšanu — 7,11 *euro*;
- 14) par paraksta apliecināšanu uz nostiprinājuma lūguma — 4,27 *euro*;
- 15) par mantojuma saraksta sastādīšanu — 48,38 *euro*;
- 16) par cita veida dokumentu sastādīšanu — 4,27 *euro* (par katru lappusi).

2017.gadā Kocēnu novada teritorijā bāriņtiesa veikusi 297 notariālas darbības, 34 gadījumos notariālais apliecinājums, atbilstoši Bāriņtiesu likuma 75.pantā noteiktajam, iedzīvotāja slimības vai cita iemesla dēļ veikts dzīvesvietā.

Kocēnu novada bāriņtiesas
priekšsēdētāja

D.Jukāma